

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Р І Ш Е Н Н Я

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

27 червня 2017 року

№ 15-рш
м. Вінниця

Справа № 03-15/03-17

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-15/03-17 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Барською міською радою та подання відділу досліджень і розслідувань від 14.06.2017 № 03-77,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 10.02.2017 № 03-рк розпочато розгляд справи № 03-15/03-17 проти Барської міської ради (23000, м. Бар, вул. Героїв Майдану, 6; код ЄДРПОУ - 04051017) за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов органом місцевого самоврядування для вчинення суб'єктом господарювання (КП «Бар-благоустрій») порушень законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар.

Справу розпочато за результатами розгляду заяви громадянина Землякова А.М., що мешкає у будинку № 10 по вул. Сагайдачного у м. Бар Вінницької області (далі – Заявник), стосовно неправомірних дій комунального підприємства «Бар-благоустрій» Барської міської ради (далі – КП «Бар-благоустрій», Підприємство) щодо неукладення договорів на вивезення побутових відходів (твердих та рідких).

За результатами розгляду справи встановлено наступне.

Частиною першою статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що сільські, селищні, міські ради є органом місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень виконавчих органів міських, селищних, сільських рад відноситься, в тому числі, вирішення питань збирання, транспортування, утилізації та знешкодження побутових відходів.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до житлово-комунальних послуг належать, зокрема, послуги з вивезення побутових відходів.

Відповідно до Закону України «Про відходи» побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках

(тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;

Рідкі відходи - побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.

Відповідно до статті 35-1 Закону України «Про відходи» орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (частину першу статті 26 доповнено пунктом 55 згідно із Законом № 1825-VI від 21.01.2010).

Отже, міські, селищні, сільські ради є організаторами конкурсу та на конкурсних засадах повинні визначати виконавця послуг у сфері поводження з побутовими відходами, який безпосередньо надає послуги збирання та перевезення побутових відходів.

У разі, коли у конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, відповідно до частини другої пункту 30 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого Постановою КМУ від 16 листопада 2011 року № 1173, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс. З переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту відповідно до типового договору. Зобов'язанням виконавця є укладення договорів на надання послуг з вивезення побутових відходів із споживачами на території, визначеній цим договором, відповідно до Типового договору про надання послуг з вивезення побутових відходів.

На території м. Бар органом місцевого самоврядування, юридичною особою (відповідно до пункту 1 статті 16 розділу I Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні») є Барська міська рада.

Місцезнаходження юридичної особи: 23000, м. Бар, вул. Героїв Майдану, 6. Код ЄДРПОУ - 04051017.

Виконавчим органом Барської міської ради є виконавчий комітет без права юридичної особи.

З метою забезпечення належного санітарного стану території м. Бар, належного рівня послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території міста, рішенням виконавчого комітету Барської міської ради від 31.01.2014 № 2 «Про оголошення конкурсу на право здійснення збирання та перевезення побутових відходів на території м. Бар» оголошено конкурс на право здійснення у межах території м. Бар збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, про що в газеті міської ради «Барчани» за № 6 (639) від 07.02.2014 було розміщено оголошення.

В оголошенні зазначалось, що для участі в конкурсі учасникам необхідно на адресу міської ради надати оригінали та (або) засвідчені в установленому законодавством порядку копії певних документів, в тому числі документа, що містить відомості про обсяги надання послуг із збирання та перевезення *твердих*, великогабаритних, ремонтних, *рідких побутових відходів* за останній рік; технічних паспортів на спеціально обладнані транспортні засоби та довідки про проходження ними техогляду.

Для розгляду документів, що подавались для участі у конкурсі на право здійснення у межах території м. Бар збирання та перевезення **побутових відходів** спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, Барською міською радою була створена комісія.

За період з 31 січня 2014 року до 11 березня 2014 року для участі у конкурсі на адресу Барської міської ради надійшли документи від КП «Бар-благоустрій» та приватного підприємства «Бравіс» (м. Жмеринка).

Слід зазначити, що незважаючи на вимоги, висунуті Барською міською радою учасникам конкурсу (оголошення в газеті міської ради «Барчани» за № 6 (639) від 07.02.2014), ні КП «Бар-благоустрій», а ні ПП «Бравіс» (м. Жмеринка) жодних відомостей щодо наявності в них спеціально обладнаних транспортних засобів для вивезення **рідких побутових відходів**, відомостей щодо обсягів наданих за останній рік послуг із збирання та перевезення **рідких побутових відходів**, не подавали.

Однак, відповідно до протоколу засідання конкурсної комісії з проведення конкурсу на право здійснення збирання та перевезення твердих побутових відходів від 14.03.2014 б/н, за результатами розгляду документів, поданих КП «Бар-благоустрій» та ПП «Бравіс» (м. Жмеринка) комісія дійшла висновку, що в обох учасників конкурсу є в наявності спеціально обладнані транспортні засоби, за допомогою яких буде здійснюватись збирання та перевезення твердих побутових відходів, є досвід роботи та працівники відповідної кваліфікації. Основним з критеріїв визначення переможця конкурсу була вартість надання послуг з вивезення, збору та зберігання ТПВ.

Проаналізувавши подані обома учасниками документи, комісією визнано переможцем конкурсу на право здійснення збирання та перевезення твердих побутових відходів в м. Бар - КП «Бар-благоустрій».

КП «Бар-благоустрій» створено рішенням Барської міської ради від 30.03.2011 «Про створення комунального підприємства «Бар-благоустрій». Підприємство засноване на власності територіальної громади м. Бар. Засновником Підприємства та органом управління його майном є Барська міська рада.

Відповідно до Статуту, нова редакція якого затверджена рішенням 2 сесії Барської міської ради 8 скликання від 17.01.2017, КП «Бар-благоустрій» є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс та інші атрибути. Підприємство підпорядковане Барській міській раді з питань, визначених чинним законодавством.

Місцезнаходження юридичної особи: 23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Героїв Майдану, 18. Ідентифікаційний код юридичної особи - 37572331.

Метою діяльності Підприємства є задоволення потреб громади м. Бар в роботах і послугах житлово-комунального господарства. Предметом діяльності Підприємства, зокрема, є здійснення послуг (виконання робіт) по благоустрою, санітарній очистці та озелененню міста.

КП «Бар-благоустрій» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до Статуту, КП «Бар-благоустрій» має право укладати договори з юридичними та фізичними особами в установленому законодавством порядку; планувати свою діяльність з урахуванням завдань, визначених органом управління майном та його виконавчими органами; встановлювати за погодженням з органом управління майном ціни та тарифи на окремі види робіт та послуг.

Згідно з дослідженням ринків послуг з вивезення побутових відходів в межах м. Бар (твердих та рідких), проведеним територіальним відділенням відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 № 317/6605 (надалі - Методика), на підставі статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що КП «Бар-благоустрій» у період з 14 квітня 2014 року по січень 2017 року займало монопольне становище на ринках послуг із *вивезення твердих побутових відходів та послуг з вивезення рідких побутових відходів* спеціально обладнаними на це транспортними засобами на території м. Бар з часткою 100,0 відсотків.

Незважаючи на те, що КП «Бар-благоустрій» було визнано переможцем конкурсу на право здійснення збирання та перевезення твердих побутових відходів в м. Бар, рішенням 52

сесії Барської міської ради 6 скликання від 14.04.2014 КП «Бар-благоустрій» уповноважене на надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території м. Бар спеціально обладнаними на це транспортними засобами терміном на 5 років та на укладання договорів на надання послуг із збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами з юридичними та фізичними особами на території м. Бар.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать встановлення в порядку і межах, визначених законом, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньообудинкових систем), які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.

Рішенням виконавчого комітету Барської міської ради від 04.09.2014 № 236 «Про затвердження тарифів на послуги із збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів КП «Бар-благоустрій» затверджено тарифи на послуги із збирання, вивезення та захоронення ТПВ з 01.10.2014 у наступних розмірах:

1. на збирання та вивезення твердих побутових відходів:
 - для населення – 55,96 грн/м³, або
 - 8,69 грн/ 1 особа в місяць (для багатоквартирних будинків) та
 - 10,18 грн/ 1 особа в місяць (для приватного сектору);
 - для бюджетних установ - 55,96 грн/м³;
 - для госпрозрахункових підприємств – 61,04 грн/м³.
2. на захоронення твердих побутових відходів:
 - для населення – 10,07 грн/м³;
 - для бюджетних установ - 10,07 грн/м³;
 - для госпрозрахункових підприємств – 10,99 грн/м³.

Рішень щодо затвердження тарифів на послуги з збирання, вивезення та захоронення рідких побутових відходів Барською міською радою у період з 14 квітня 2014 року по січень 2017 року не приймалось.

Організація поводження з відходами, вивезення побутових відходів врегульована законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», постановами Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» (надалі - Правила), від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів» (надалі – Порядок формування тарифів) та Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів».

Статтею 21 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що виконавець зобов'язаний підготувати та укласти із споживачем договір на надання житлово-комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов його виконання згідно з типовим договором.

Пунктом 3 Правил визначено, що договір про надання послуг з вивезення побутових відходів укладається відповідно до типового договору, наведеного у додатку до Правил.

Відповідно до пункту 12 Правил у разі надання одноразової послуги складається замовлення за погодженням сторін згідно з формою, що встановлюється її виконавцем.

У своїй заяві від 11.01.2017 Заявник стверджує, що протягом 2016 року звертався до КП «Бар-благоустрій» із письмовою заявою про укладення договорів на вивезення побутових відходів, як твердих, так і рідких.

Листом від 15.11.2016 № 327 КП «Бар-благоустрій» повідомило, що у зв'язку з відсутністю спеціалізованої техніки та затверджених органом місцевого самоврядування тарифів на послугу з вивезення рідких побутових відходів, Підприємство немає можливості заключити з ним договір та надавати послуги з вивезення рідких побутових відходів.

Заявник є інвалідом війни 3-ї групи (посвідчення Є 035563) і користується правами, визначеними статтею 7, пунктом 5 частини першої статті 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»: 100 відсоткова знижка плати за користування комунальними послугами, до яких, зокрема, належать і послуги з вивезення побутових відходів, у порядку, встановленому законодавством. Не уклавши договір про надання послуг з вивезення побутових відходів із виконавцем цих послуг (КП «Бар-благоустрій») у порядку, встановленому законодавством, Заявник не має можливості скористатись пільгами, відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», чим ущемляються його права.

Відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів міських рад належать такі власні повноваження, як управління об'єктами житлово-комунального господарства, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення необхідного рівня та якості послуг населенню.

Барська міська рада та її виконком не здійснювали дієвого контролю за належною організацією ринку вивезення рідких побутових відходів у межах території м. Бар та за діяльністю Підприємства на ньому.

Відсутність рішення органу місцевого самоврядування, яким були б затверджені для КП «Бар-благоустрій» тарифи на послуги із збирання та вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар, які були б розраховані виконавцем цих послуг відповідно до Порядку формування тарифів, створює умови для вчинення останнім порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюним становищем, що призвело до ущемлення інтересів споживача, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, що полягають, зокрема, у створенні умов для вчинення суб'єктами господарювання порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

На розпорядження про початок розгляду справи № 03-15/03-17, направлене із супровідним листом від 14.02.2017 № 03-15/198, Барська міська рада листом від 27.02.2017 № 393 повідомила, що *«тарифи на вивезення рідких відходів не були розроблені і затверджені у зв'язку з відсутністю такої необхідності та спеціальної техніки. На той час була необхідність у здійсненні збирання та перевезення ТПВ в м. Бар, тому конкурс проводився лише на визначення суб'єкта господарювання, який мав би право здійснювати збирання та перевезення ТПВ. В оголошенні Барської міської ради основними критеріями конкурсу зазначено наявність спеціально обладнаних транспортних засобів, вартість послуг, наявність матеріально-технічної бази, досвід роботи з вивезення твердих побутових відходів.*

На даний час, коли виникла необхідність у наданні послуг на вивезення рідких відходів та розробленні тарифів на них, Барська міська рада рекомендувала Підприємству розробити тарифи на вивезення рідких побутових відходів, подати їх для затвердження Барською міською радою, та знайти можливість домовитись на договірних засадах на використання спеціалізованої техніки.

Порушення законодавства про захист економічної конкуренції Барська міська рада не визнає.» (мова оригіналу).

Дане пояснення спростовується наступним:

Конкурс оголошувався на право здійснення збирання та перевезення **побутових відходів** спеціально обладнаними для цього транспортними засобами у межах території м. Бар. В оголошенні зазначалось, що для участі в конкурсі учасникам необхідно на адресу міської ради надати оригінали та (або) засвідчені в установленому законодавством порядку копії певних документів, в тому числі документа, що містить відомості про обсяги надання послуг із збирання та перевезення **твердих**, великогабаритних, ремонтних, **рідких побутових відходів** за останній рік; технічних паспортів на спеціально обладнані транспортні засоби та довідки про проходження ними техогляду.

Отже, конкурс оголошувався на право надання послуг із збирання та перевезення як твердих, так і **рідких побутових відходів**.

Рішенням 52 сесії Барської міської ради 6 скликання від 14.04.2014 КП «Бар-благоустрій» уповноважене на надання послуг із збирання та перевезення **побутових відходів** на території м. Бар спеціально обладнаними на це транспортними засобами терміном на 5 років та на укладання договорів на надання цих послуг. Відповідно до чинного законодавства, до побутових відходів віднесено, зокрема, рідкі відходи, не пов'язані з виробничою діяльністю підприємств.

Таким чином, визначивши виконавця послуг із збирання та перевезення **побутових відходів** (як твердих, так і рідких) спеціально обладнаними для цього транспортними засобами у межах території м. Бар, Барська міська рада, реалізуючи свої повноваження, надані їй відповідно до статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», мала б забезпечити функціонування ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар шляхом затвердження тарифів, сформованих виконавцем послуг з вивезення рідких побутових відходів (КП «Бар-благоустрій») на підставі економічно обґрунтованих витрат та норм на їх надання (з дотриманням вимог Порядку формування тарифів).

Бездіяльність Барської міської ради та КП «Бар-благоустрій» на ринку послуг з вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар призвела до ущемлення інтересів споживача.

Таким чином, бездіяльність Барської міської ради щодо неприйняття рішення, яким затверджувались би тарифи на послуги із збирання та вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов органом місцевого самоврядування для вчинення суб'єктом господарювання (КП «Бар-благоустрій») порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

На подання з попередніми висновками у справі № 03-15/03-17 від 14.06.2017 № 03-77, направлене Барській міській раді із супровідним листом від 15.06.2017 № 03-15/755, Барська міська рада листом від 21.06.2017 № 1232 повідомила наступне (мова оригіналу):

« 23.05.2017 були проведені громадські слухання з обговорення питання щодо проекту регуляторного акту – рішення виконавчого комітету «Про затвердження тарифів на послуги із збирання, вивезення та захоронення рідких побутових відходів, що надаються КП «Бар-благоустрій» Барської міської ради».

За підсумками проведених громадських слухань виконавчий комітет Барської міської ради прийняв рішення № 147 від 09.06.2017 затвердити тарифи на послуги із збирання, вивезення та захоронення рідких побутових відходів, що надаються КП «Бар-благоустрій» згідно з додатком № 1.

Рішення виконкому опубліковано у місцевій газеті «Барчани» № 24 (804) від 16.06.2017.».

На подання з попередніми висновками у справі № 03-15/03-17 від 14.06.2017 № 03-77 направлене Заявнику із супровідним листом від 15.06.2017 № 03-08/753 зауважень та заперечень не надано.

Таким чином, станом на 09.06.2017 Барською міською радою припинена бездіяльність, у результаті якої на ринку послуг із збирання та вивезення рідких побутових відходів

спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар було створено умови для вчинення суб'єктом господарювання (КП «Бар-благоустрій») порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Виходячи з вищевикладеного, на підставі статей 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами і доповненнями), пункту 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ВИРІШИЛА:

Визнати, що бездіяльність Барської міської ради (23000, м. Бар, вул. Героїв Майдану, 6; код ЄДРПОУ - 04051017) щодо неприйняття рішення, яким були б затверджені тарифи на послуги із збирання та вивезення рідких побутових відходів спеціально обладнаними на це транспортними засобами в м. Бар (у період з 14.04.2014 по 09.06.2017), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді створення умов органом місцевого самоврядування для вчинення суб'єктом господарювання (КП «Бар-благоустрій») порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання його копії.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії:

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

Н.В. Соловей

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Фесюк

Підготував:

Заст. начальника ВДР

_____ Н.В. Соловей

Погоджено:

Головний спеціаліст-юрисконсульт

_____ Ю.П. Драпак

_____ 2017 p.

_____ 2017 p.